

Inatsisartunut ilaasortaq
Knud Fleischer, Kattusseqatigiit Partiiat.

Utoqqalinersiallit siusinaartumillu pensionisiallit Nunatsinniit nuuttarnerannut tunuliaqutaasoq pillugu Naalakkersuisunut apeqqut.

Asasara Knud Fleischer

Apeqqutinnut siusinaartumik pensionisiallit utoqqalinersiutisiallillu Nunatsinni atugaannut tunngasumut nassiussannut qujanaq.

Apeqqutip akineqarnissaanut Aningaasaqarnermut Sulisoqarnermullu Aqutsisoqarfimmit Naatsorsueqqissaartarfimmiillu ilanngussanik pissarsisoqarsimavoq.

Aallarniutigalugu oqaatigineqassaaq utoqqalinersiallit siusinaartumillu pensionisiallit nunanut allanut nuuttarnerannut pissutaasut pillugit Naalakkersuisut maanna paasissutis-
saateqanngimmata.

Kisitsisitigut paasissutissani allassimavoq 2010-mi inuit 65-70-inik ukiullit 71-it nuussimasut, taakkunanga 64-it Nunatta avataani inunngorsimapput¹. Paasissutissat taakku aallaavigalugit erseqqippoq inuit Nunatsinniit nuuttartut utoqqalinersiaqartuusut nunatsinneersuugunangitsut. Nunatsinnut nuuttartut amerlasuut danskiusarmata ilimagineqartariaqarpoq utoqqalinersiallit allamut nuuttut ilarpassui danskiusut Danmarkimut uterlutik angerlartut.

Nunatsinni Danmarkimilu utoqqalinersiaqarnermi aningaasaqarnermut tunngasut ataani nassuaatigineqarput.

Nunatsinni 2011-mi utoqqalinersiat utoqqalinersialimmut kisimiittumut qaammammut 10.291 kr.-iupput. Aappariit tamarmik utoqqalinersiaqartillugit tamarmik immikkut 7.017 kr.-isisarput. Aappariit aappaa utoqqalinersiaqarpat aappaalu isertitaqanngippat utoqqalinersiat 8.335 kr.-iusarput. Aappariinnut tamarmik utoqqalinersiaqartunut utoqqalinersiat 14.034 kr.-iupput. Utoqqalinersialik aappaasinnaasorlu kaajallaasitaq nr. 269 naapertorlugu aningaasat aalajangersimasut sinnerlugit akileraaruteqaataasussanik isertitaqarsimappata aningaasanit qulaani taaneqartunit ilanngaasoqarsinnaavoq. Nunatsinni siusinaartumik pensionisiat 2011-mi kisimiittumut, kiisalu aappariinnut aappaa kisimi siusinaartumik pensionisiaqartumut aappaalu pisortanit isertitaqanngitsumut 8.335 kr.-iupput. Aappariinnut tamarmik siusinaartumik pensionisiaqartunut siusinaartumik pensionisiat ukiumut 12.500 kr.-iupput. Kaajallaasitaq nr. 270 naapertorlugu siusinaartumik pensionisialik allanik isertitaqarsimappat siusinaartumik pensionisiat utoqqalinersiatulli ilanngarneqarsinnaapput.

Assersuutitut Danmarkimi folkepensionit tunngaviusumik 5.552 kr.-iupput. Tamatuma saniatigut immikkut tapeqartoqarsinnaavoq. Pensionisialik kisimiittuuppat qaammammut 5.766 kr.-inik tapeqartitsisoqartarpoq. Aammattaaq pensionisiant ilassutitut 2.787 kr.-inik tapeqartitsisoqarsinnaavoq. Taamatut tapiissuteqarnissami pensionisiallip ileqqa-

13. jul 2011

Sagsnr. 2011-046112

Dok. Nr. 678499

Postboks 260

3900 Nuuk

Tlf. (+299) 34 50 00

Fax (+299) 34 66 66

E-mail: in@nanoq.gl

www.nanoq.gl

¹ <http://bank.stat.gl/Dialog/Saveshow.asp>

gai kiisalu pensionisialik pensionisiami saniatigut allanik isertitaqarnerseq apeqqutaasarput.

Siusinaartumik pensionisiani aallaavittut qaammammut 14.105 kr.-it kisimiittumullu 16.594 kr.-it² tunniunneqartarput.

Paasissutissat taakku aallaavigalugit naliliiffigiuminaappoq utoqqalinersiallit Nunatsinnit nuuttarnerannut aningaasaqarneq apeqqutaasimanersoq. Danmarkimi aningaasaqarneq Nunatsinnit pitsaanerunera naliliiffigiuminaappoq, tassami tamatumani inuup pineqartup pensionisiai aningaasartuutaalu qanoq katitigaanersut apeqqutaasarmat.

Inuit ilaat ullumikkut namminneq soraarninngornissaminnut ileqqaagaqartarput tamatumalu nassatarisarpaa siornatigutulli pisortanit pensionisiassanik pinngitsuuisinnaatigiunnaarnerat. Tamanna pingaartumik danskinut kisitsisitigut paasissutissat malillugit Nunatsinnit nuuttartut amerlanersarisaannut atuukkunarpoq. Tamanna aningaasaqarnermut tunngasut pissutigalugit Nunatsinnit nuunnissamik toqqaasarnermut akkerliussinnavoq.

Danmarkimi siusinaartumik pensionisiat nunatsinni pensionisiani amerlanerulaarput maannali siusinaartumik pensionisiallit ukiumut qassit Nunatsinnit nuuttarnerut pillugu kisitsisitigut paasissutissiortoqarsimangimmat ajornartorsiutaavinnerseq nalunarpoq.

Kisitsisitigut paasissutissat qulaani taaneqartut aallaavigalugu allamut nuuttartut amerlanersaat Nunatsinni inunngortuunngitsut paasinarsisimammatt utoqqalinersialippassuit nunami inunngorfimmini utoqqalerusullutik Nunatsinnit nuuttarnerat ilimanarsinnaavoq. Nunatta avataani inunngorsimasut tamaani najugallit ilarpassui danskiummata ilaqtannut tunngasut peqqinnissakkullu ikiorserneqarnissamut periarfissat pitsaanerusut isumaliutini pingaartinneqarsimasinnaaneratt ilimanarsinnaavoq.

Ilaqutaqarnikkut kulturikkullu eqqarleqarnermut tunngasut danskinut Danmarkimut attaveqaataasut allanngortinneqarsinnaanngillat.

Nunatsinni peqqinnissakkut ikiorserneqartarnermut tunngatillugu oqaatigineqarsinnaavoq maanna suliasaqarfimmi tassani ingerlaavartumik ineriartortitsisoqarmat. taamaattorli suliatigut immikkut ilisimasallit amigaataaneratt pissutigalugu suliasaqarfiit ilaanni Danmarkisulli pitsaassusilimmik neqerooruteqartoqarsinnaanngilaq. Oqaatigineqarsinnaavorli suliatigut immikkut ilisimasalinnik Nunatsinni pigineqanngitsumik pisariaqartitsisoqartillugu napparsimasoq Danmarkimi suliarineqarsinnaammatt. Taamaattumik Danmarkimi peqqinnissakkut ikiorserneqarsinnaaneratt periarfissat pensionisiallit Nunatsinnit nuuttarnerannut pissutaasariaqanngilaq. Oqaatigineqarsinnaavoq. Nunatsinni nakorsaatit nakorsamit uppernarsaateqarluni pineqarsinnaasut tamarmik pisortanit akilernerqartarmata Danmarkimilu taamaannani, tassani nakorsaatit aningaasat aalajangersagaareersut sinnerlugit akeqarpata nakorsaatinut nakorsamit uppernarsaateqarluni pineqarsinnaasunut pisortanit taamaallaat tapiissuteqartoqarsinnaalluni. Utoqqaliartorneq peqatigitillugu nakorsaatitornerulertoqartarmat ilimagisariaqarpoq tamanna pensionisiallit Nunatsinniinnarnissaannut aningaasaqarnikkut pissutissaasinnaasoq.

Qulaani taaneqartut aallaavigalugit assigiimmik inerniliisoqanngilaq. Taamaattumik pensionisiallit Nunatsinnit nuuttarnerannut suut pissutaanerannut erseqqissumik akissuteqartoqarsinnaanngilaq. Taamaattumik nalunarpoq pensionisiallit amerlanerujartuinnartut Nunatsinni utoqqalinissamik toqqaanissaannut sunik suliniuteqartoqartariaqarnerseq.

Naalakkersuisut utoqqaat sulisinnaassusillit isertittagaasa annertusineqarnissaanik killigitap qaffanneqarsinnaanerannut tunngatillugu akissuteqartoqaaqqusivoq. Tamatumunga tunngatillugu ilisimatitsissutigineqarsinnaavoq Akileraartarneq Atugarissaarnerlu pillugu Isumalioqatigiissitap kaammattuutaanut 2011-mi upernaakkut tunniunneqartunut atatillugu Naalakkersuisut ilaatigut utoqqalinersianut tunngasuni siunissami aqqissuus-sinissaq isumaliutigimmassuk.

² <http://www.pensl.dk/Regler-og-tal/Satser-2011/Foertidspension.aspx>

Utoqqalinissamut nammineq ileqqaakkanik qaffaanissamut tunngatillugu oqaatigineqarsinnaavoq danskinut tunngatillugu nunatsinnullu tunngatillugu apeqqut assigiinngitsunik akineqarsinnaammat. Ataani akissutaasumi apeqqutip nunatsinnut tunngasortaa aallavigineqarpoq.

Tjenestemandinut pensionisiaqartitsineq tjenestemandit pensionisiaat pillugit Inatsit naapertorlugu pisarpoq. Taakku tunniunneqartarput Danmarkimi Finansministeriaaqarfimmi Personalestyrelsi aqutigalugu, tjenestemandinut pensionisianik tunniuttakkat ikilisinneqarneq ajorput, aappaasoq tjenestemandiluunniit namminneq immikkut pensionisiaqarnikkut aaqquussaqarsimagaluarpataluunniit, imaluunniit 2005-imi akissarsiaqartitsineq pillugu inatsisip allanngortinneqarnissaata tungaanut qinikkatut pensionisiaqarsinnaalersimagaluarpata.

Ikiliiisoqartarpoq Inatsisartunut ilaasortatut borgmesteritulluunniit politikkeritut qinikkatut pensionisianik tunniussisoqartillugu.

Akissarsiaqartitsineq pillugu inatsisip 2005-imi allanngortinneqarnerani aalajangiisoqarpoq qinikkat tjenestemanditut pensionisiaqalernissamut ukiussarititaasunut tunngatillugu qinigaaffimmik nalaani katersisinnaajunnaassasut, taamaattorli akissarsiaat PFA Soaraaneq aqutigalugu ileqqaakkatut pensionisiassatut qularnaarneqassasut kingornatigut tunniutassatut imaluunniit pineqartoq piffissami kommunalbestyrelsimut Inatsisartu- nulluunniit qinigaaffigisamini 55-ileereersimappat akissarsiat ilaattut.

Naggasiutigalugu oqaatigineqarsinnaavoq utoqqaat atugaannik erseqqinnerusumik missuisoqarnissaa Naalakkersuisut maanna pilersaarutiginnimmassuk. Inuiaqatigiinni utoqqartatta qanoq atugaqartinneqarnerat Naalakkersuisut suli eqqumaffigaat. utoqqalinerusalerneq peqatigitillugu inuiaqatigiinni utoqqaat pitsaasunik atugaqartinneqarnissaat qularnaarniarlugu ilaatigut paaqqinninnermut tunngasuni suliniarnissap pingaartinneqarnissaa pisariaqartinneqassaaq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Mimi Karlsen

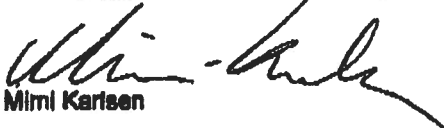
Atugarisaamerlu pillugu laumaloqatiglisaitap kaammattuutaanut 2011-mi upemaakkut tunniunneqartunut ataviliugu Naalakkersulisut ilaatigut utoqqallinersianut tunngasuni aluinissami aeqqissuussinissaq laumaliutigimmassuk.

Utoqqalinissamut nammineq iloqqaaqqanik qaafaanissamut tunngatiliugu oqaatigineqarsinnaavoq danakinut tunngatiliugu nunatsinnuulu tunngatiliugu apeqqut assiglinngitsunik akineqarsinnaammat. Ataaní akiesutassumi apeqqutip nunatsinnut tunngasortaa aallaavigineqarpoq.

Tjenestemandinut pensjonislaqartitsineq tjenestemandit pensjonislaqartit pillugit inatsit naaportorlugu pisarpoq. Taakku tunniunneqartarput Danmarkimi Finansministeriaqarfimmi Personalestyrelsi aqutitigalugu, tjenestemandinut pensjonislaqartit tunniuttakkat ikilisinneqameq ajorput, aappaasoq tjenestemandiunniit nammineq immikkut pensjonislaqartimikkut aeqqissuussaqarsimagaluarpataluunniit, imaluunniit 2005-imi akissarslaqartitsineq pillugu inatsisip alianngortinneqarnissasata tungaanut qinikkatut pensjonislaqarsinnaalersimagaluarpata. Ikililiisoqartarpoq inatsisartunut ilaasortatut borgmesterituluunniit politikartut qinikkatut pensjonislaqartit pillugu. Akissarslaqartitsineq pillugu inatsisip 2005-imi alianngortinneqamerani aalaqangileqarpoq qinikkat tjenestemandit pensjonislaqarsinissamut ukkussarittassunut tunngatiliugu qinigeaffimmik naasani katersinnaajunnaassasut, taamaattorli akissarslaqartit PFA Soraameq aqutitigalugu iloqqaaqqatut pensjonislaqarsinissasut qularnaarneqassasut kingornatigut tunniutassasut imaluunniit pineqartoq piffasami kommunalbestyrelsimut inatsisartunulluunniit qinigeaffiglaamini 55-ileersimappat akissarslaqartit ilaatut.

Naggasiutigalugu oqaatigineqarsinnaavoq utoqqaat atugaannik erseqqinnerusumik misissuulsoqarnissaa Naalakkersulisut maanna pilersaarutiginnimmassuk. Inuiaqatigiinni utoqqartatta qanoq atugaqartinneqarnerat Naalakkersulisut suli eqqumaffigaat. Utoqqallinerusalerneq peqatigitiilugu Inuiaqatigiinni utoqqaat pitsaasunik atugaqartinneqarnissasut qulamaamariilugu ilaatigut paaqqinninnemut tunngasuni suliniamissap pingaartinneqarnissaa pisariaqartinneqassaaq.

Inuulluqaqqusiliunga

Mimi Karlsen